

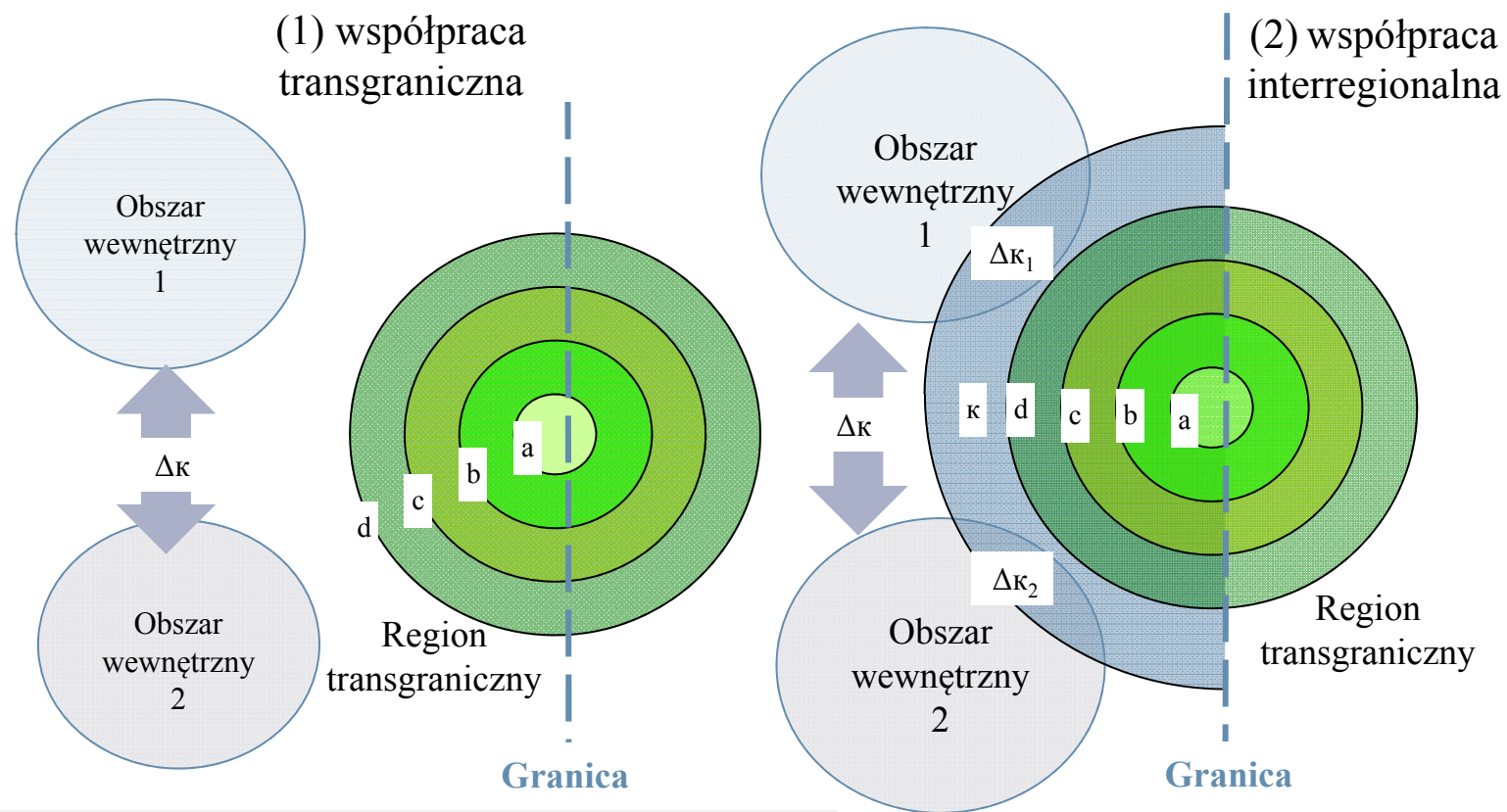
IRYNA BABETS

dr hab., Profesor Katedry Międzynarodowych Stosunków Gospodarczych,
Instytut Ekonomii i Technologii Informacyjnych w Zaporozżu
irina.babets@ukr.net

**Bezpieczeństwo ekonomiczne współpracy
interregionalnej Ukrainy z krajami UE:
kierunek strategiczny – rolnictwo**

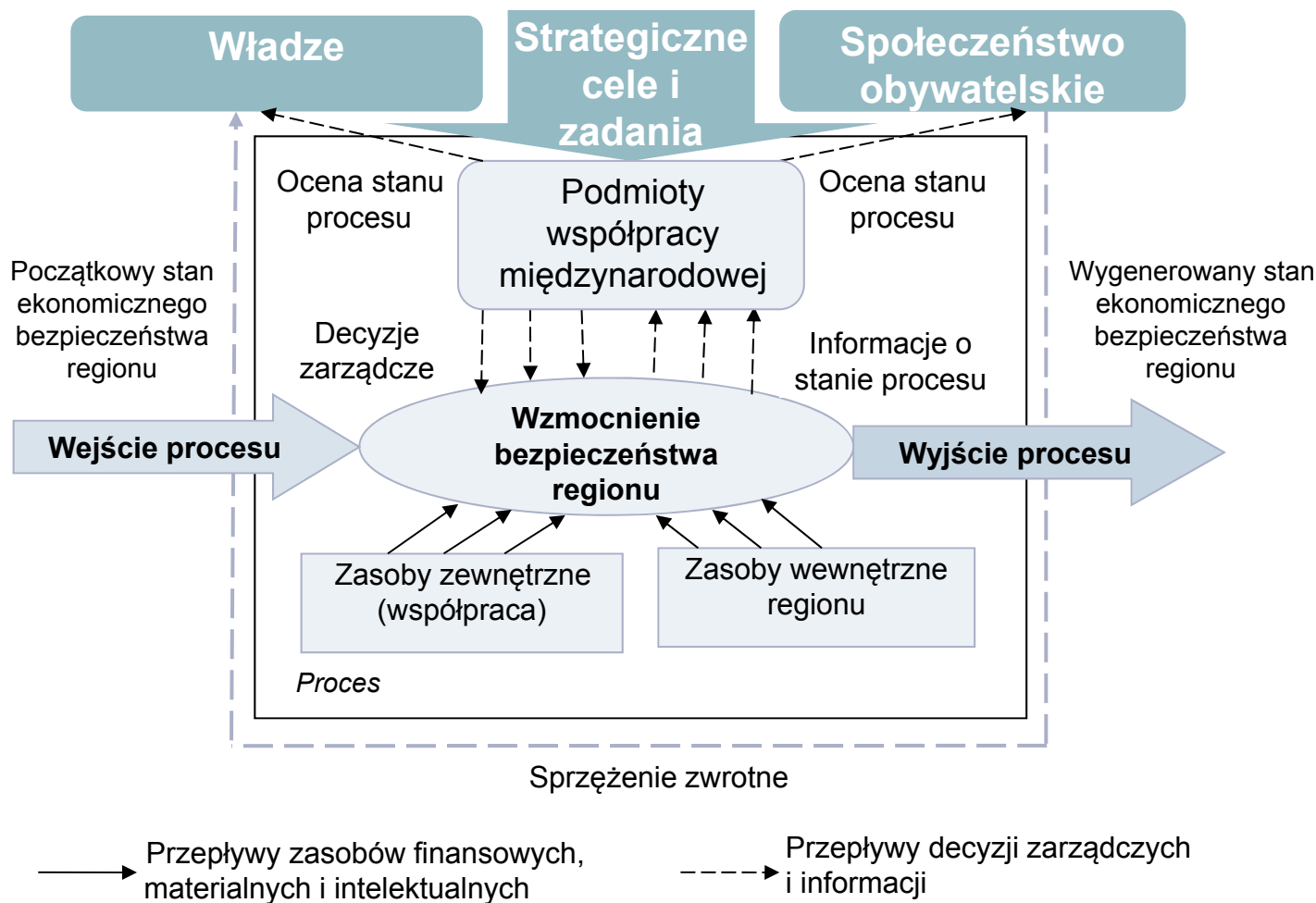
Seminarium naukowy 26 stycznia 2018 r.

Efekty przestrzennej synergii współpracy transgranicznej i interregionalnej

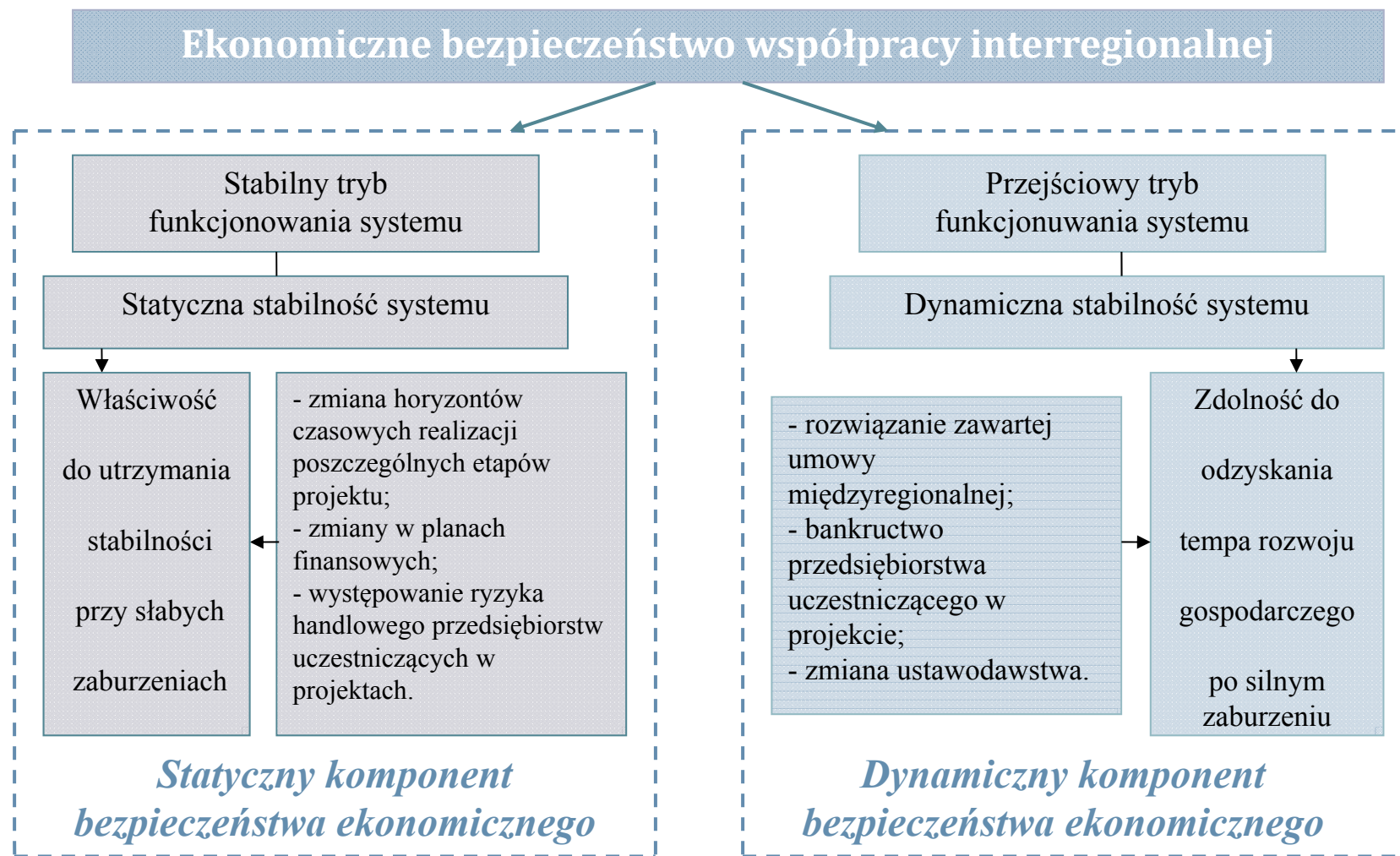

"a" - kontakty między ludźmi na poziomie gospodarstw domowych;
"b" - transakcje transgraniczne;
"c" - państwowe wsparcie podmiotów współpracy transgranicznej;
"d" - programy UE;
"k" - konkurencyjny potencjał terenów wewnętrznych

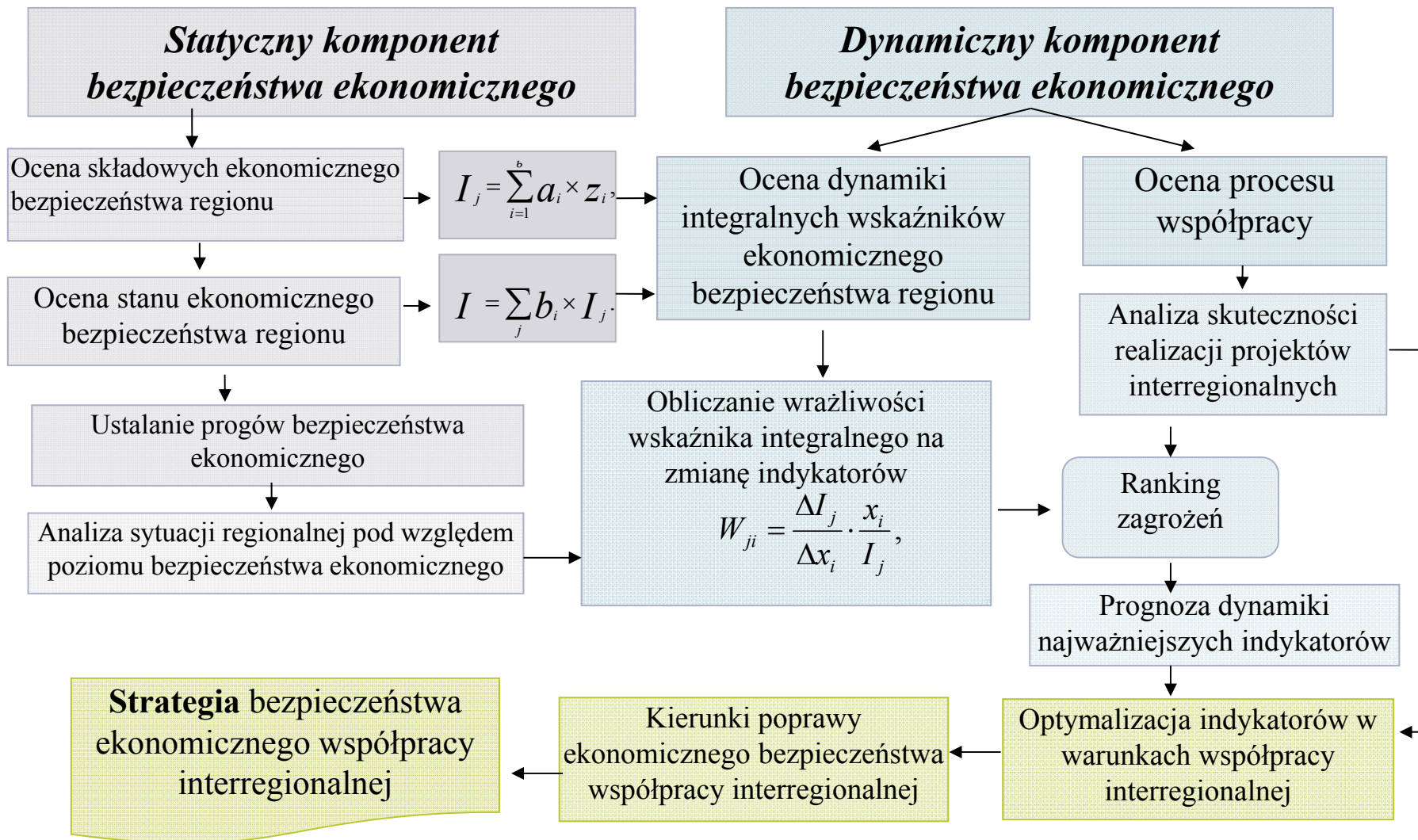
Zarządzanie procesem wzmocnienia ekonomicznego bezpieczeństwa regionu w zakresie współpracy międzynarodowej

Składniki ekonomicznego bezpieczeństwa współpracy interregionalnej

Metodologia modelowania ekonomicznego bezpieczeństwa regionu w warunkach współpracy interregionalnej

Ocena składowych ekonomicznego bezpieczeństwa regionu: handel zagraniczny obwodu Lwowskiego

Rok	Wskaźnik pokrycia importu eksportem	Udział wiodącego kraju partnerskiego w całkowitym handlu zagranicznym, %	Stopień zależności eksportowej E/PRB, %	Stopień zależności importowej I/PRB, %	Udział eksportu innowacyjnych produktów w łącznej sprzedaży produktów innowacyjnych, %	Udział wyrobów wysokiej techniki w eksporcie towarów, %	Udział wyrobów wysokiej techniki w imporcie towarów, %	Współczynnik zależności technologicznej, Iwt/Ewt	
Faktyczne wartości indyktorów									
2006	0,72	17,8	18,7	26	16,4	19,5	12,9	0,92	Integralny wskaźnik bezpieczeństwa handlu zagranicznego
2007	0,7	19,3	22,7	32,3	16,7	20,5	13	0,9	
2008	0,39	23,8	22	32	3,8	18,9	9,3	1,26	
2009	0,49	25,8	22,9	43,5	38,3	24,3	9,7	0,8	
2010	0,48	26,1	21,3	44,4	7,2	25	10	0,84	
2011	0,38	20,1	21,7	58	16,1	21,3	7,2	0,74	
Normalizowane wartości indyktorów									
2006	0,098	0,387	0,374	0,115	0,167	0,315	0,077	0,108	0,186
2007	0,096	0,357	0,308	0,093	0,169	0,332	0,076	0,111	0,175
2008	0,053	0,289	0,318	0,094	0,038	0,306	0,107	0,079	0,142
2009	0,067	0,267	0,306	0,069	0,389	0,393	0,103	0,125	0,195
2010	0,066	0,264	0,328	0,067	0,190	0,404	0,1	0,119	0,168
2011	0,052	0,343	0,323	0,052	0,164	0,345	0,138	0,135	0,173
Współczynnik wagowy	0,189591	0,132738	0,083037	0,14012	0,136183	0,083739	0,1777664	0,056827	

6 *Źródło: opracowanie własne na podstawie: Зовнішньоекономічна діяльність та платіжний баланс Львівської області. <http://www.lv.ukrstat.gov.ua/ukr/si/>*

Formalizacja określenia poziomu bezpieczeństwa ekonomicznego regionu

Poziom bezpieczeństwa ekonomicznego	Wartość integralnego wskaźnika bezpieczeństwa ekonomicznego regionu $I_{ek.bezn}$
Górny graniczny	$I_{ek.bezn} > I_{nop}^6$
Górny prógowy	$I_{onm}^6 < I_{ek.bezn} \leq I_{nop}^6$, gdzie $I_{nop}^6 = \sum_{i=1}^m \frac{y_{nop i}^6}{x^H} \cdot a_i$
Optymalny	$I_{onm}^H \leq I_{ek.bezn} \leq I_{onm}^6$, gdzie $I_{onm}^H = \sum_{i=1}^m \frac{y_{onm i}^H}{x^H} \cdot a_i$, $I_{onm}^6 = \sum_{i=1}^m \frac{y_{onm i}^6}{x^H} \cdot a_i$
Dolny prógowy	$I_{nop}^H \leq I_{ek.bezn} < I_{onm}^H$, gdzie $I_{nop}^H = \sum_{i=1}^m \frac{y_{nop i}^H}{x^H} \cdot a_i$
Dolny graniczny	$I_{ek.bezn} < I_{nop}^H$

Ocena stanu ekonomicznego bezpieczeństwa regionów

Obwód	Wskaźnik integralny dla komponentów bezpieczeństwa ekonomicznego								Wskaźnik integralny bezpieczeństwa ekonomicznego
	Bezpieczeństwo inwestycji	Bezpieczeństwo socjalne	Bezpieczeństwo naukowo-technologiczne	Bezpieczeństwo handlu zagranicznego	Bezpieczeństwo ekologiczne	Bezpieczeństwo przemysłowe	Bezpieczeństwo finansowe	Bezpieczeństwo energetyczne	
	Optymalny stan bezpieczeństwa ekonomicznego (0,468 < I ≤ 0,594)								
Żytomierski	0,247	0,396	0,374	0,328	0,702	0,488	0,870	0,428	0,500
Kijowski	0,412	0,794	0,336	0,133	0,806	0,484	0,540	0,411	0,547
m. Kijów	0,452	0,760	0,601	0,158	0,293	0,342	0,436	0,789	0,506

Ocena stanu ekonomicznego bezpieczeństwa regionu

Obwód	Wskaźnik integralny dla komponentów bezpieczeństwa ekonomicznego								Wskaźnik integralny bezpieczeństwa ekonomicznego
	Bezpieczeństwo inwestycji	Bezpieczeństwo socjalne	Bezpieczeństwo naukowo-technologiczne	Bezpieczeństwo handlu zagranicznego	Bezpieczeństwo ekologiczne	Bezpieczeństwo przemysłowe	Bezpieczeństwo finansowe	Bezpieczeństwo energetyczne	
Dolny progowy stan bezpieczeństwa ekonomicznego (0,368 < I ≤ 0,468)									
AR Krym	0,623	0,437	0,329	0,148	0,108	0,540	0,708	0,399	0,396
Winnicki	0,267	0,423	0,330	0,227	0,617	0,382	0,702	0,397	0,448
Wołyński	0,192	0,357	0,346	0,186	0,760	0,502	0,821	0,423	0,424
Iwano-Frankowski	0,223	0,441	0,405	0,123	0,201	0,515	0,667	0,239	0,368
Kirowogradski	0,415	0,411	0,251	0,225	0,388	0,518	0,635	0,470	0,413
Lwowski	0,339	0,465	0,317	0,173	0,483	0,546	0,595	0,384	0,414
Mikołajowski	0,252	0,420	0,219	0,236	0,204	0,490	0,647	0,396	0,375
Połtawski	0,316	0,461	0,384	0,185	0,261	0,573	0,595	0,372	0,375
Sumski	0,173	0,420	0,326	0,195	0,266	0,643	0,624	0,357	0,381
Chersoński	0,240	0,417	0,293	0,233	0,263	0,505	0,619	0,475	0,381
Chmielnicki	0,264	0,469	0,281	0,212	0,630	0,455	0,599	0,394	0,409
Czerniowiecki	0,272	0,390	0,225	0,371	0,470	0,480	0,566	0,409	0,397
Czernihowski	0,268	0,451	0,302	0,238	0,613	0,460	0,578	0,383	0,426
m. Sewastopol	0,218	0,444	0,432	0,344	0,039	0,486	0,711	0,567	0,409

Ocena stanu ekonomicznego bezpieczeństwa regionu

Obwód	Wskaźnik integralny dla komponentów bezpieczeństwa ekonomicznego								Wskaźnik integralny bezpieczeństwa ekonomicznego
	Bezpieczeństwo inwestycji	Bezpieczeństwo socjalne	Bezpieczeństwo naukowo-technologiczne	Bezpieczeństwo handlu zagranicznego	Bezpieczeństwo ekologiczne	Bezpieczeństwo przemysłowe	Bezpieczeństwo finansowe	Bezpieczeństwo energetyczne	
Dolny graniczny stan bezpieczeństwa ekonomicznego ($I \leq 0,368$)									
Dniepropietrowski	0,319	0,614	0,331	0,230	0,028	0,455	0,536	0,350	0,329
Doniecki	0,231	0,633	0,367	0,184	0,023	0,444	0,495	0,273	0,334
Zakarpacki	0,239	0,358	0,241	0,236	0,183	0,636	0,620	0,437	0,355
Zaporoski	0,188	0,477	0,356	0,242	0,113	0,542	0,499	0,348	0,331
Ługański	0,187	0,493	0,254	0,177	0,077	0,489	0,637	0,447	0,357
Odeski	0,209	0,439	0,393	0,109	0,244	0,540	0,546	0,410	0,346
Rówieński	0,154	0,348	0,247	0,211	0,360	0,515	0,677	0,318	0,359
Tarnopolski	0,249	0,373	0,365	0,274	0,227	0,552	0,668	0,380	0,358
Charkowski	0,191	0,535	0,474	0,270	0,112	0,509	0,538	0,380	0,329
Czerkaski	0,181	0,425	0,268	0,193	0,279	0,400	0,538	0,281	0,318

Wpływ komponentów bezpieczeństwa na wskaźnik integralny bezpieczeństwa ekonomicznego

Wskaźniki	Komponenty ekonomicznego bezpieczeństwa								Bezpieczeństwo ekonomiczne
	Efekty pierwotne współpracy interregionalnej				Efekty wtórne współpracy interregionalnej				
	Inwestycyjne	Naukowe i technologiczne	Handlu zagranicznego	Przemysłowe (produkcyjne)	Socjalne	Ekologiczne	Finansowe	Energetyczne	
Obwód Lwowski									
Integralny wskaźnik	0,339	0,316	0,173	0,546	0,465	0,483	0,595	0,384	0,413
Współczynnik wrażliwości	0,113	0,109	0,038	0,089	0,173	0,076	0,278	0,154	-
Obwód Połtawski									
Integralny wskaźnik	0,315	0,384	0,184	0,573	0,460	0,261	0,595	0,372	0,379
Współczynnik wrażliwości	0,113	0,076	0,084	0,089	0,181	0,100	0,208	0,145	-
Obwód Doniecki									
Integralny wskaźnik	0,231	0,367	0,184	0,444	0,633	0,023	0,495	0,273	0,338
Współczynnik wrażliwości	0,076	0,087	0,103	0,226	0,2782	0,007	0,104	0,117	-
Obwód Zaporoski									
Integralny wskaźnik	0,188	0,356	0,242	0,542	0,477	0,113	0,499	0,348	0,332
Współczynnik wrażliwości	0,042	0,049	0,134	0,213	0,195	0,060	0,125	0,181	-

Strategia bezpieczeństwa ekonomicznego współpracy interregionalnej

Cel generalny: wzmocnienie bezpieczeństwa ekonomicznego państwa przez zmniejszenie zagrożeń dla rozwoju społeczno-gospodarczego regionów w procesie współpracy interregionalnej jako formy modelu strukturalnej integracji Ukrainy z UE

Cel strategiczny 1: wzmocnienie bezpieczeństwa ekonomicznego regionów w oparciu o współpracę interregionalną

Cel strategiczny 2: optymalizacja przestrzenno-sektorowych powiązań regionów zgodnie z kryteriami bezpieczeństwa ekonomicznego

PRIORYTETY STRATEGICZNE

Priorytet 1. Rozwój naturalnych przewag konkurencyjności jako podstaw bezpieczeństwa ekonomicznego regionów

Zadania: uaktywnienie nauki, technologii i innowacji w regionach; rozwój infrastruktury międzynarodowej współpracy naukowej i technicznej; tworzenie zdolności adaptacyjnej współpracy interregionalnej.

Priorytet 2. Zmniejszenie zagrożeń dla bezpieczeństwa ekonomicznego współpracy interregionalnej

Zadania: realizacja naukochłonnych projektów interregionalnych w priorytetowych sektorach gospodarki; pogłębienie sektorowej i międzysektorowej współpracy regionów; tworzenie konkurencyjnego potencjału współpracy interregionalnej oparte na pogłębieniu integracji międzyregionalnej na Ukrainie.

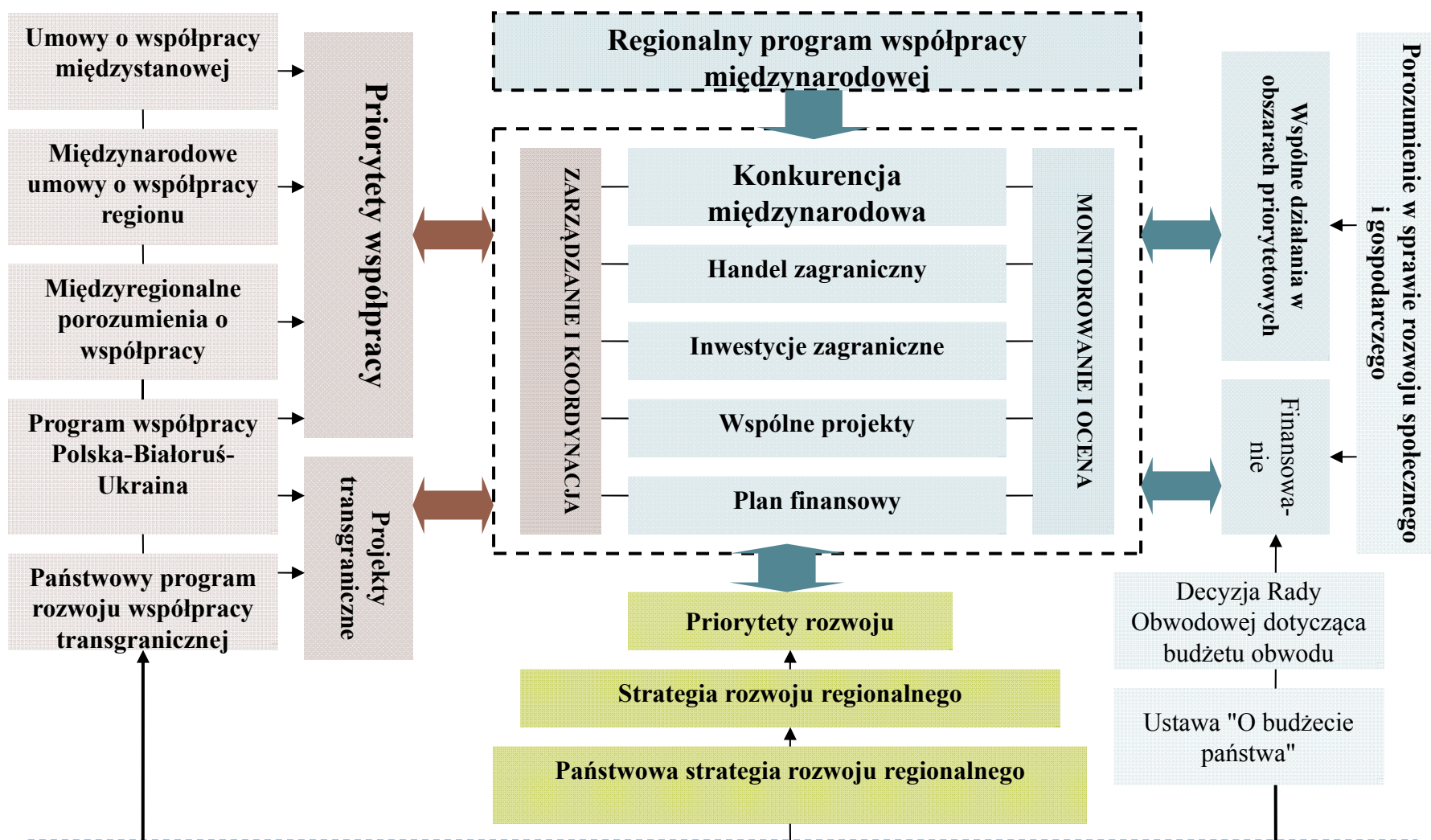
Priorytet 3. Optymalizacja współpracy interregionalnej według kryteriów bezpieczeństwa ekonomicznego

Zadania: realizacja interesów regionów-uczestników współpracy jako osiągnięcie optymalnego poziomu bezpieczeństwa socjalnego; zapewnienie optymalnych wartości kluczowych wskaźników bezpieczeństwa handlu zagranicznego; minimalizacja kosztów dla poprawy wsparcia instytucjonalnego; poprawa skuteczności programów współpracy międzynarodowej.

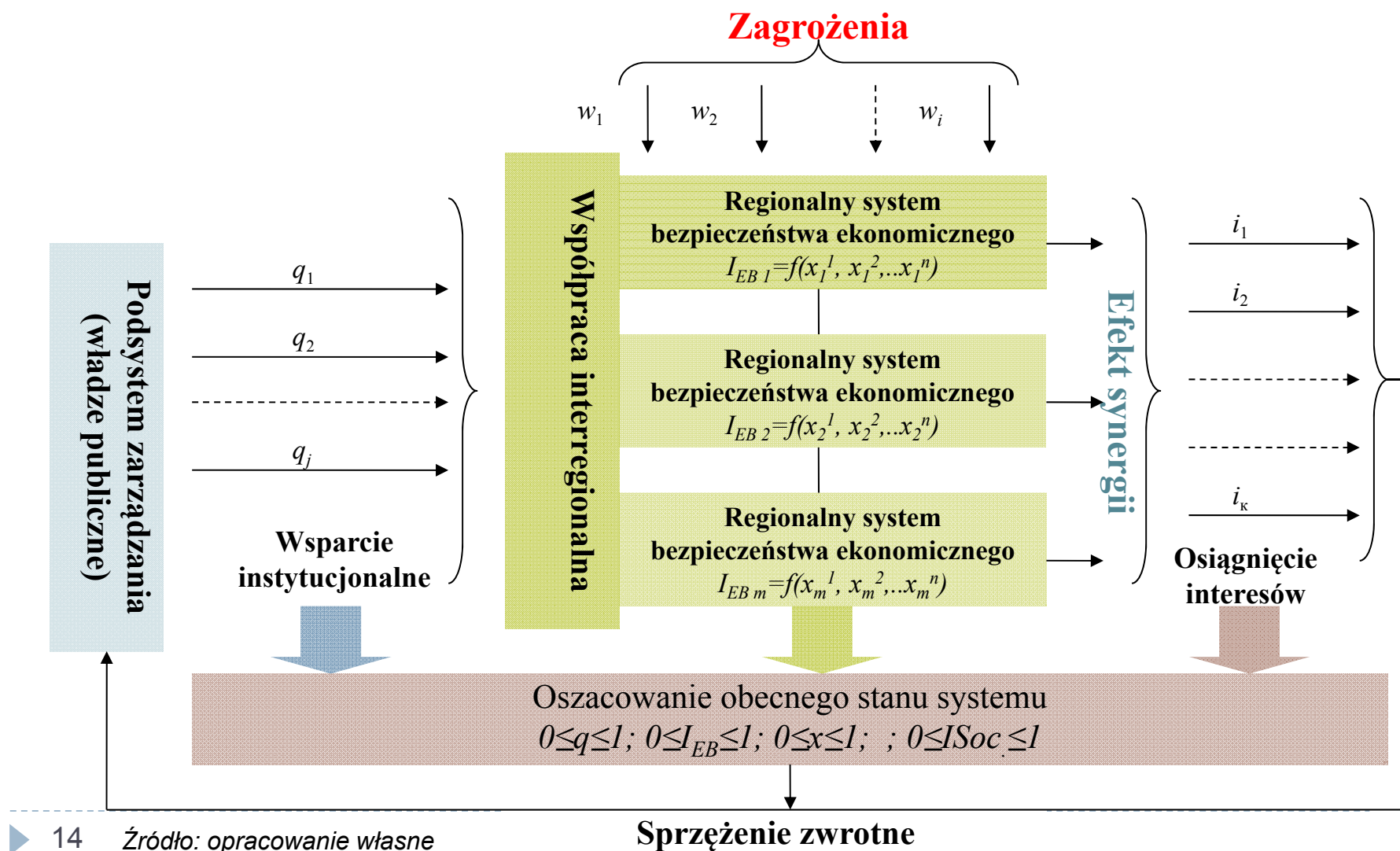
Priorytet 4. Zapewnienie konkurencyjności instytucjonalnej regionów

Zadania: optymalizacja działalności instytucji publicznych i władz lokalnych; doskonalenie istniejących i rozwijanie nowych form partnerstwa publiczno-prywatnego w celu wspierania projektów interregionalnych; realizacja regionalnych programów współpracy międzynarodowej.

Regionalny program współpracy międzynarodowej w systemie instytucjonalnego zapewnienia rozwoju regionu

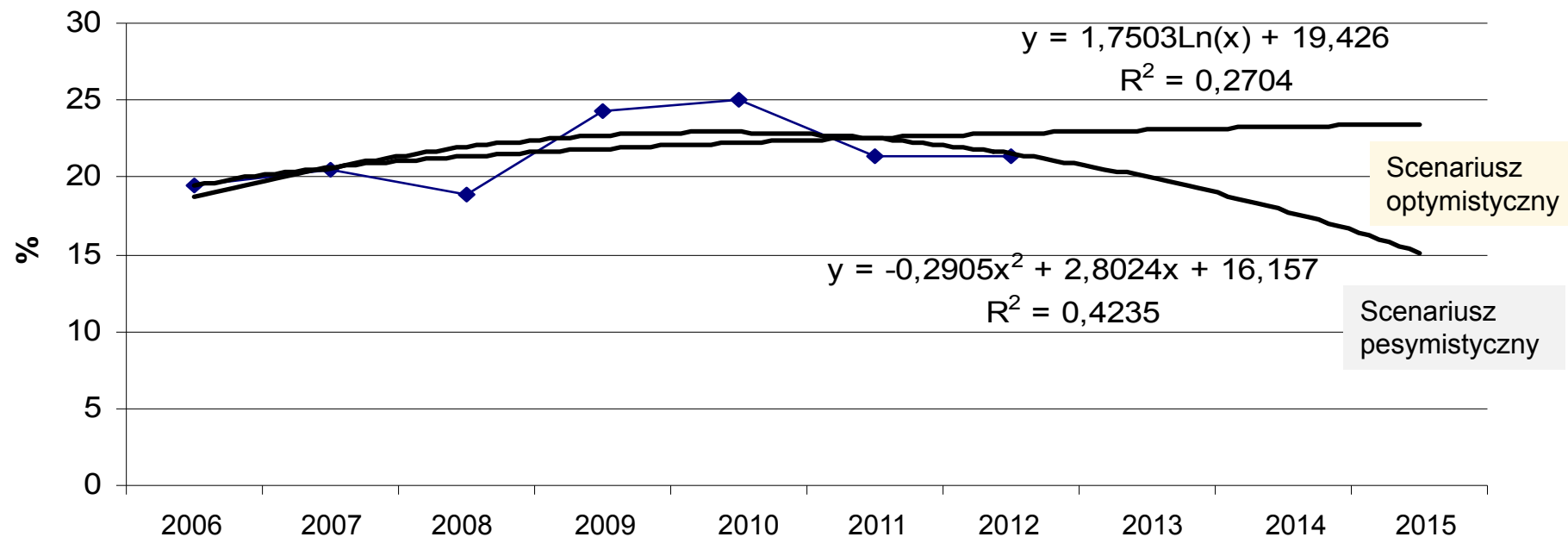
Model optymalizacji bezpieczeństwa ekonomicznego regionów w zakresie współpracy interregionalnej

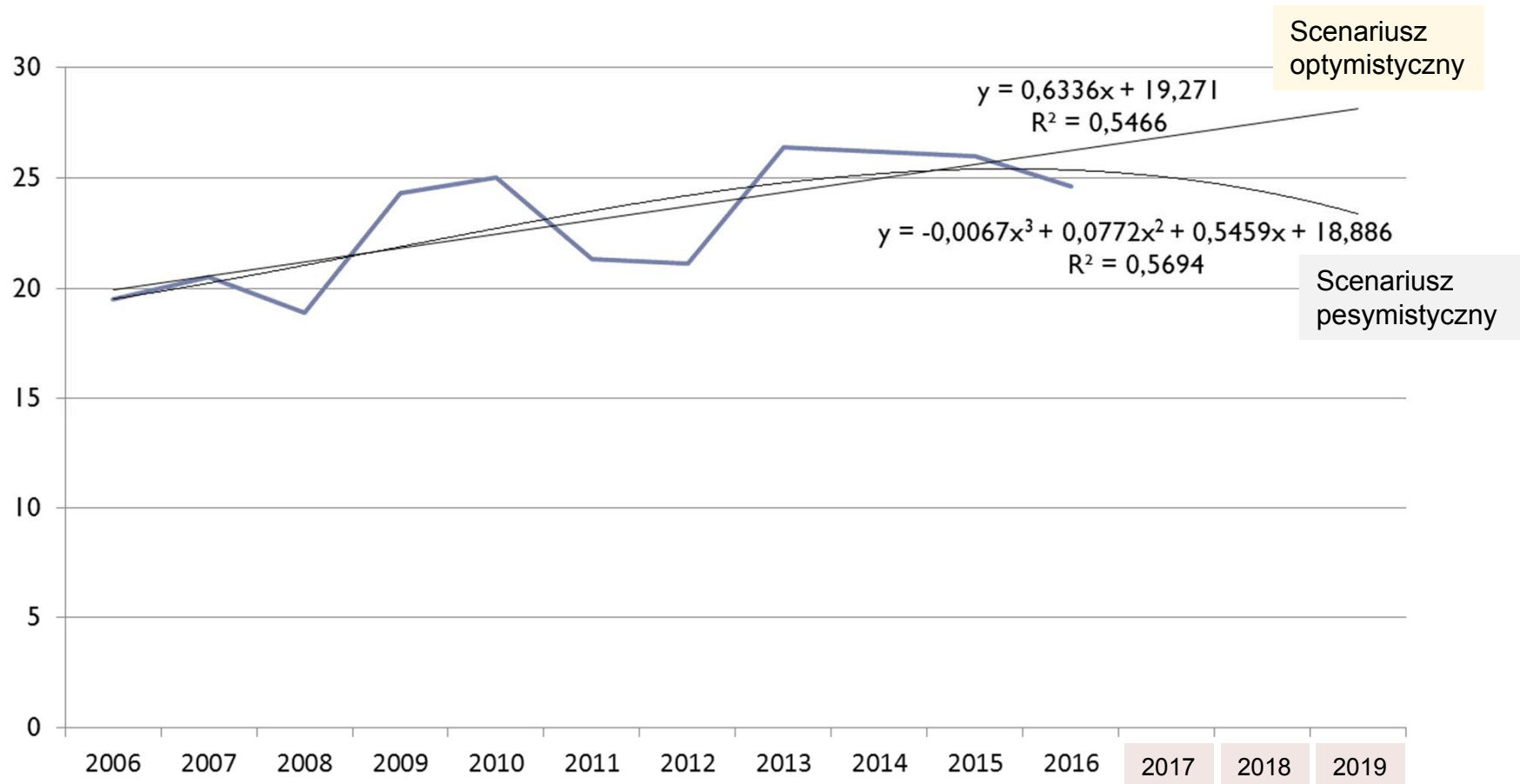
Parametry modelu optymalizacji bezpieczeństwa ekonomicznego w zakresie współpracy międzyregionalnej dla obwodu Lwowskiego

Parametry	Wskaźnik	Optymalne wartości wskaźników	
		Normalizowane	Faktyczne
x_1	Udział produktów eksportowanych w całkowitej wielkości sprzedaży innowacyjnych produktów, %	0,5845	57,5
x_2	Udział wiodącego kraju partnerskiego w całkowitej wielkości handlu zagranicznego, %	0,4036	17,1
x_3	Udział produktów high-tech w eksporcie towarów, %	0,4398	27,2
x_4	Udział wydatków na administrację publiczną w ogólnej wielkości wydatków budżetu regionalnego, %	0,5723	1,77
x_5	Jakość realizacji programów regionalnych	0,7048	3,5
y	Socjalne bezpieczeństwo regionu	0,557	

Dynamika i prognoza zmiany udziału produktów high-tech w eksporcie towarów obwodu Lwowskiego w latach 2006-2015

Dynamika i prognoza zmiany udziału produktów high-tech w eksporcie towarów obwodu Lwowskiego w latach 2006-2019

Strefa wolnego handlu z UE: możliwości dla Ukrainy

01.01.2016 r.

1. Obniżono cła na 94,7% towarowych grup nomenklatury wyrobów przemysłowych, a pozostałe cła będą znoszone w ciągu dziesięciu lat.

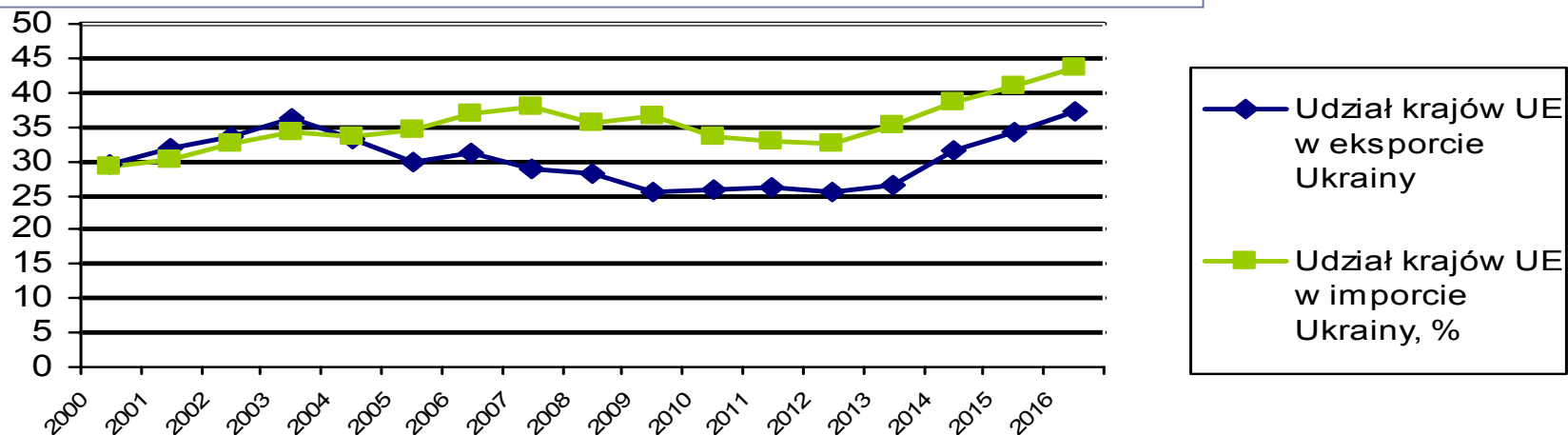
2. Dla 83,4% produktów rolnych i produktów przemysłu spożywczego UE zniosła cła, dla innych 15,9% - zaczęły funkcjonować kontyngenty taryfowe.

3. Średnia stawka celna dla ukraińskich towarów zmniejszyła się z 4,9% do 0,5%. Najbardziej - w przemyśle rolnym.

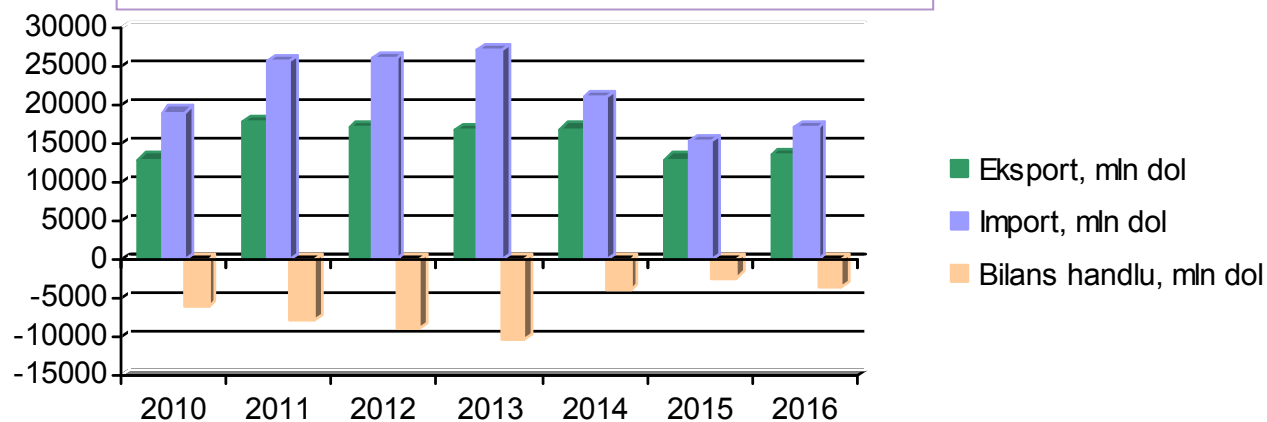
4. Ukraińscy producenci mają prawo dostarczania do UE siedem z piętnastu kategorii żywności pochodzenia zwierzęcego oraz osiem z dziesięciu kategorii produktów ubocznych pochodzenia zwierzęcego.

Handel Ukrainy z krajami UE

Udział krajów UE w eksporcie i imporcie towarów Ukrainy

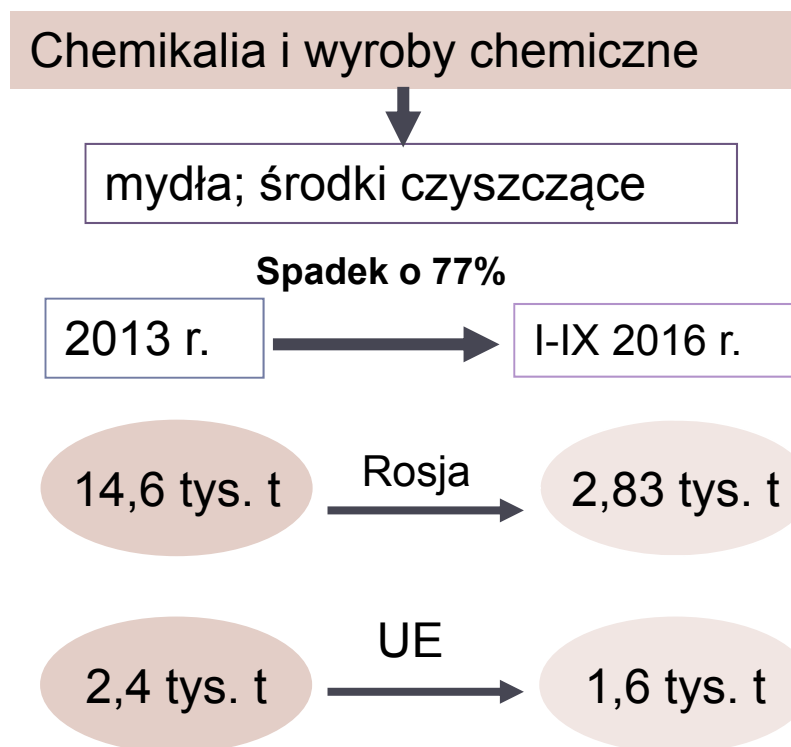
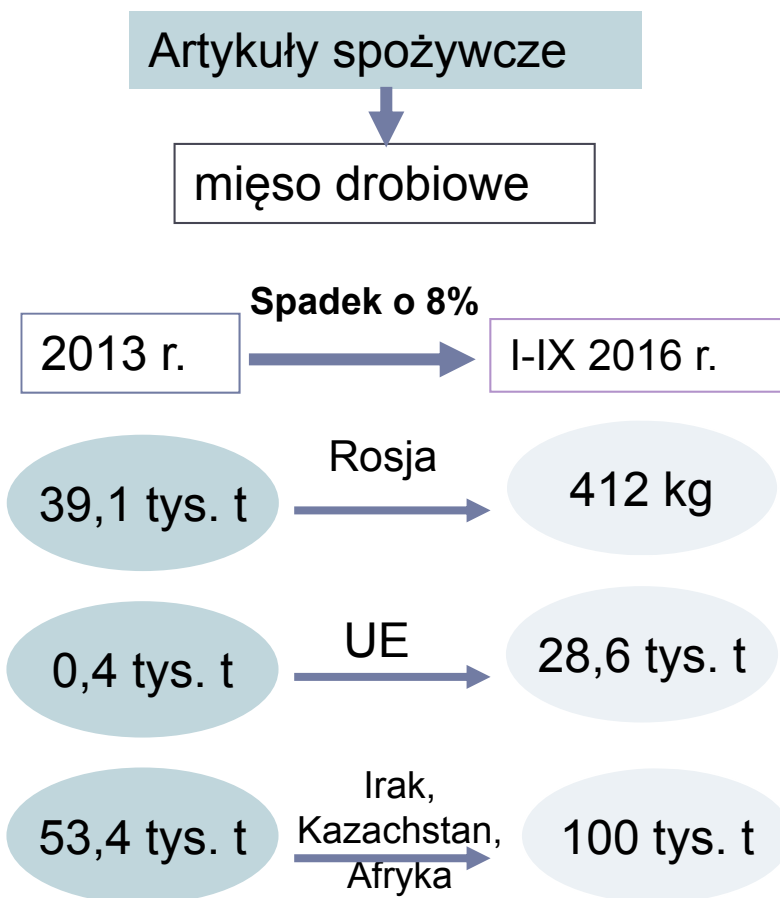

Wolumen handlu Ukrainy z krajami UE

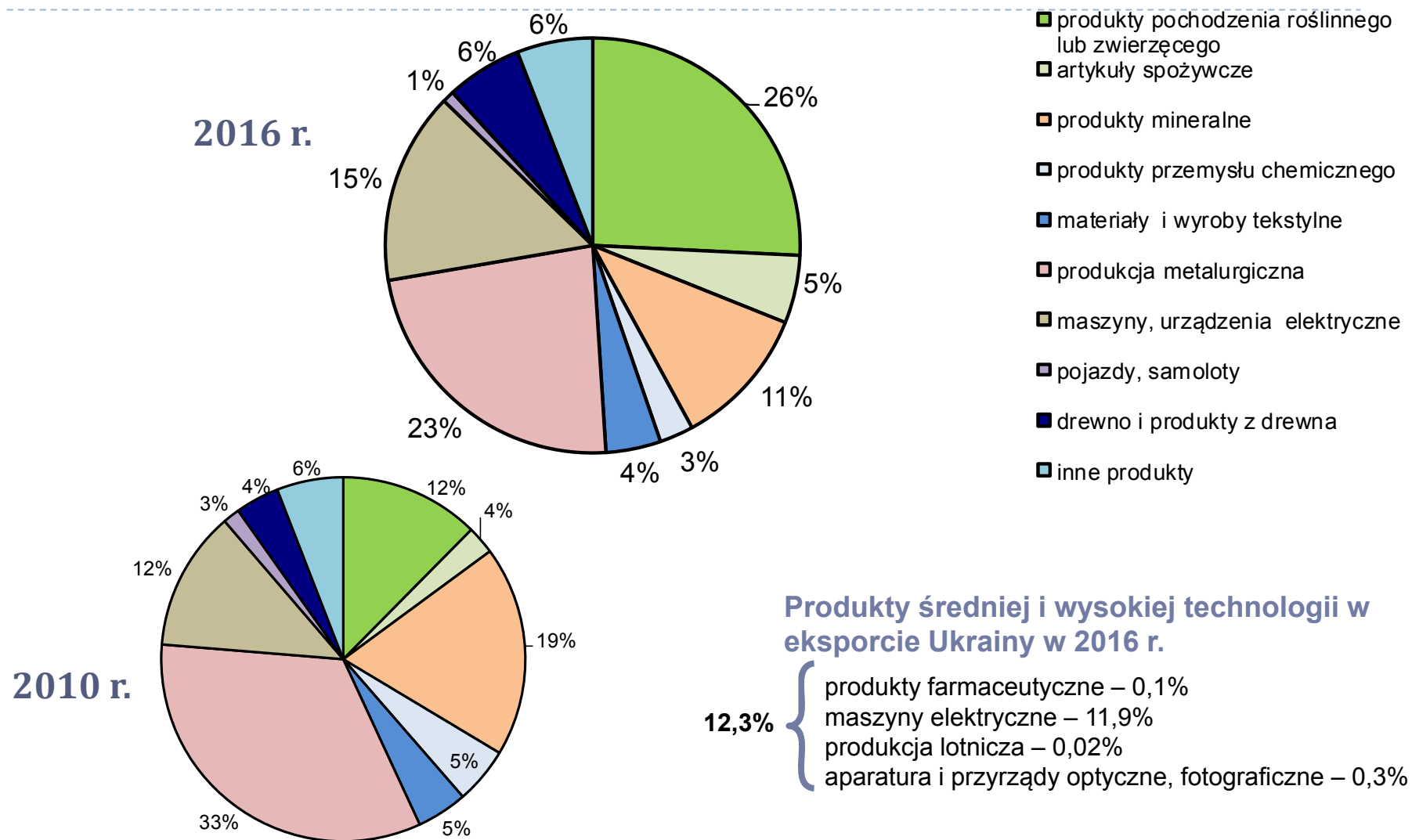
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Handel Ukrainy z krajami UE // <http://www.ukrstat.gov.ua>

Dywersyfikacja handlu zagranicznego Ukrainy

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych *Експорт-імпорт окремих видів товарів за країнами світу за січень-грудень 2013 року; Експорт-імпорт окремих видів товарів за країнами світу за січень-вересень 2016 року*
<http://www.ukrstat.gov.ua>

Struktura eksportu Ukrainy do Unii Europejskiej

Strefa wolnego handlu z UE: czy istnieją zagrożenia dla Ukrainy?

Prognoza 2014 r.

1. Eksport ukraińskich produktów rolnych na rynki UE utrudniony będzie przez niewielką ilość kontyngentów taryfowych na bezcłowy import z Ukrainy.
2. Wysokie bariery wejścia ukraińskich producentów maszyn i urządzeń na rynek europejski (Ukraina jest na niższym poziomie rozwoju technologicznego niż kraje UE).
3. Wzrost kosztów nakładów przemysłu metalurgicznego, wyrugowanie krajowych producentów z ukraińskiego rynku stali.
4. Wzrost konkurencyjności importowanych pojazdów na rynku krajowym Ukrainy.

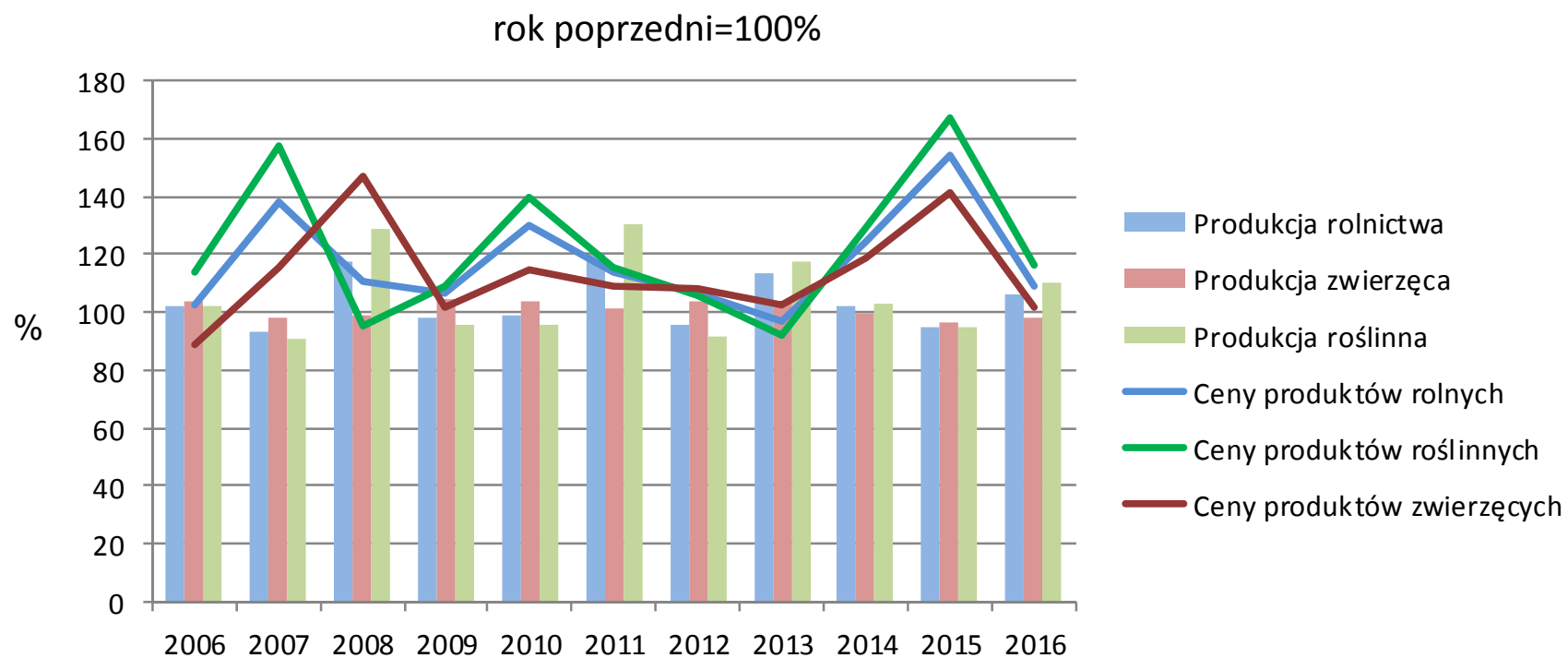
Realia 2016 r.

1. W 2016 r. eksport części kurczaka wyniósł 20 tys. t (kwota 16 tys. ton), kukurydzy 4599,7 tys. t (kwota 400 tys. t), cukru 33,5 tys. t. (20,7 tys. t kwota), pszenicy 1058,8 tys. t (kwota 950 tys. t).
2. Eksport sprzętu drukarskiego spadł z 528 szt. w 2013 r. do 152 szt. w 2016 r., silników i generatorów – z 69461 szt. do 14739 szt., wagonów towarowych kolejowych spadł z 1161 (2013 r.) do 71 szt. (2016 r.)
3. Import złomu metalowego z UE do Ukrainy wzrósł z 1863,1 tys. dol. w 2013 r. do 2120,7 tys. dol., stali walcowanej - zmniejszył się z 5168,5 do 4501 tys. dol. Sprzedaż produktów krajowego przemysłu metalurgicznego wzrosła dwukrotnie.
4. Import samochodów osobowych spadł z 73296 szt. (2013 r.) do 30773 szt. (2016 r.)

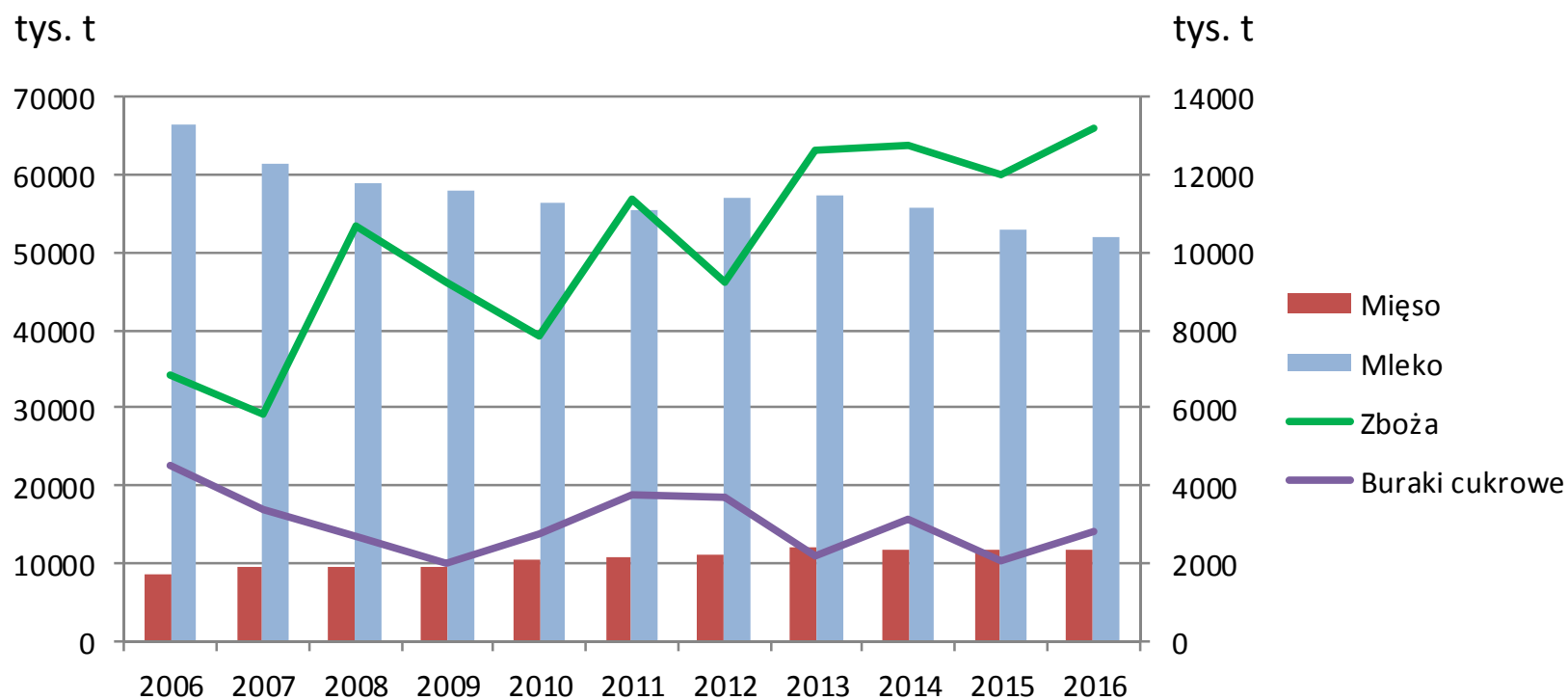
Źródło: Наслідки створення поглибленої та всеосяжної зони вільної торгівлі між Україною та ЄС / Інститут економічних досліджень і політичних консультацій, Київ, 2014 // http://www.ier.com.ua/files//Projects/report_2014-11-28_edited.pdf

Źródło: Експорт-імпорт окремих видів товарів за країнами світу за січень-грудень 2013 року; Експорт-імпорт окремих видів товарів за країнами світу за січень-вересень 2016 року <http://www.ukrstat.gov.ua>

Wskaźniki produkcji rolniczej na Ukrainie

Wskaźniki produkcji rolniczej na Ukrainie

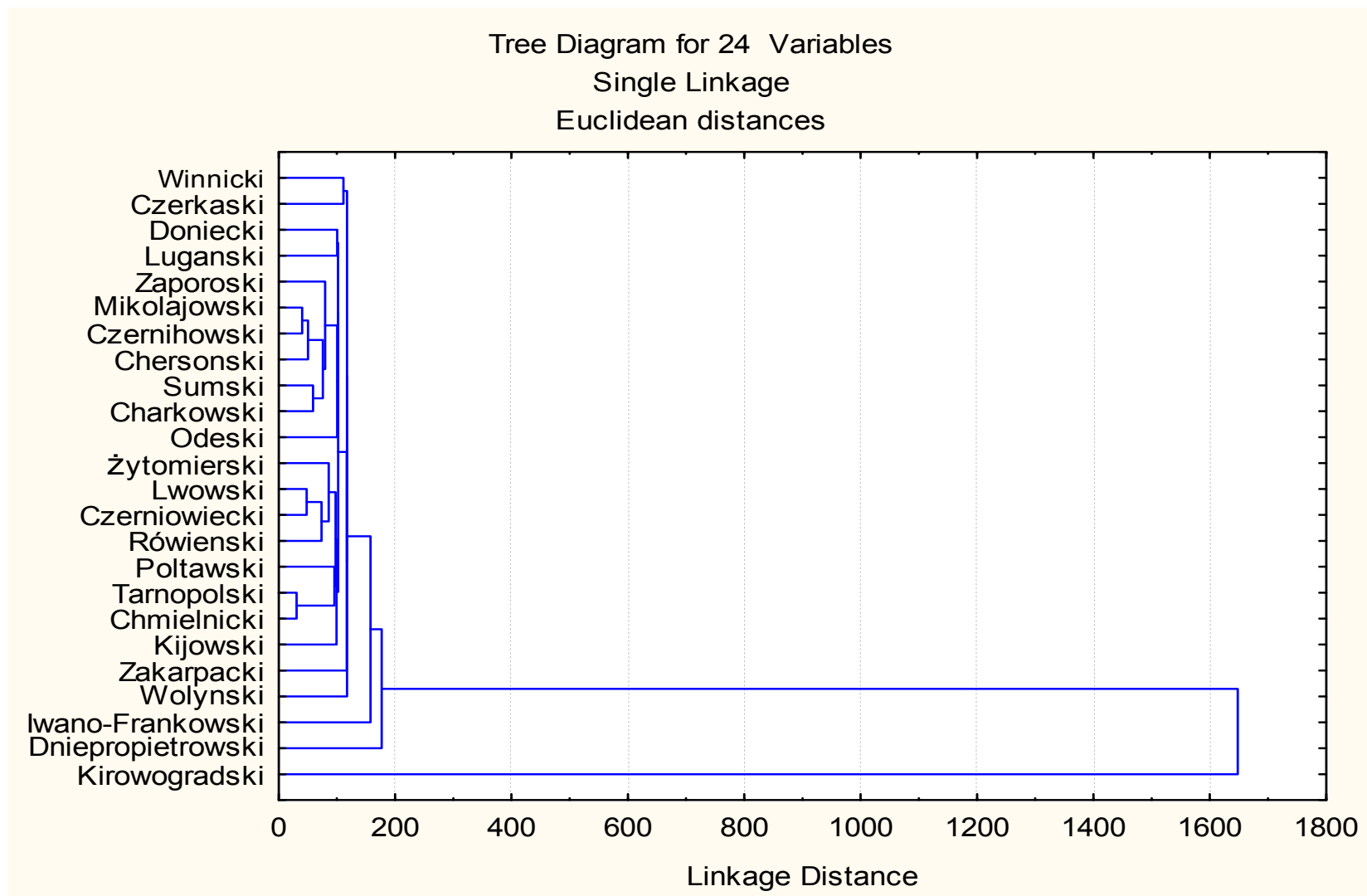
Dynamika faktycznych wartości indykatorów ekonomicznego bezpieczeństwa rolnictwa Ukrainy

Indykator bezpieczeństwa	Wartości progowe	Rok					
		2011	2012	2013	2014	2015	2016
Stopień amortyzacji środków trwałych przedsiębiorstw rolnych,%	nie więcej niż 35	32,1	34,2	35,8	38,4	38,6	38,9
Wskaźnik produkcji rolniczej w stosunku do poprzedniego roku , %	nie mniej niż 100	119,9	95,5	113,3	102,2	95,2	106,3
Rentowność działalności operacyjnej przedsiębiorstw rolniczych, %	nie mniej niż 5	23,7	22,8	11,7	21,4	43	32,7
Stosunek inwestycji kapitałowych w rolnictwie do PKB, %	nie mniej niż 3	1,26	1,34	1,27	1,16	1,47	2,1
Stosunek tempa wzrostu wydajności pracy do tempa wzrostu płac w rolnictwie, razy	nie mniej niż 1	0,989	0,860	1,125	1,000	0,772	0,988
Poziom wprowadzania nowych odmian roślin, ras zwierząt hodowlanych, % od liczby wytworzonych	nie mniej niż 90	46,3	29,7	24,2	85,4	81,7	57,2
Wskaźnik liczby patentów otrzymanych na odmiany roślin, % do poprzedniego roku	nie mniej niż 100	137,1	68,6	62,9	307,7	113,8	76,5

Dynamika normalizowanych wartości indykatorów i integralnego wskaźnika ekonomicznego bezpieczeństwa rolnictwa Ukrainy w latach 2011-2016

Indyktor bezpieczeństwa	Rok						Współczynnik wagowy
	2011	2012	2013	2014	2015	2016	
Stopień amortyzacji środków trwałych przedsiębiorstw rolnych,%	1	0,93	0,89	0,83	0,83	0,82	0,081791
Stosunek inwestycji kapitałowych w rolnictwie do PKB, %	0,60	0,64	0,60	0,55	0,7	1	0,122761
Wskaźnik produkcji rolniczej w stosunku do poprzedniego roku, %	1	0,79	0,94	0,85	0,79	0,88	0,09871
Rentowność działalności operacyjnej przedsiębiorstw rolniczych, %	0,55	0,53	0,27	0,49	1	0,76	0,207955
Stosunek tempa wzrostu wydajności pracy do tempa wzrostu płac w rolnictwie, razy	0,88	0,76	1	0,89	0,68	0,88	0,176472
Poziom wprowadzania nowych odmian roślin, ras zwierząt hodowlanych, % od liczby wytworzonych	0,54	0,35	0,28	1	0,95	0,67	0,181282
Wskaźnik liczby patentów otrzymanych na odmiany roślin, % do poprzedniego roku	0,44	0,22	0,20	1	0,37	0,25	0,131029
Integralny wskaźnik ekonomicznego bezpieczeństwa rolnictwa	0,680	0,571	0,552	0,793	0,783	0,745	-

Analiza skupień regionów Ukrainy według wskaźników rozwoju rolnictwa w 2016 r.

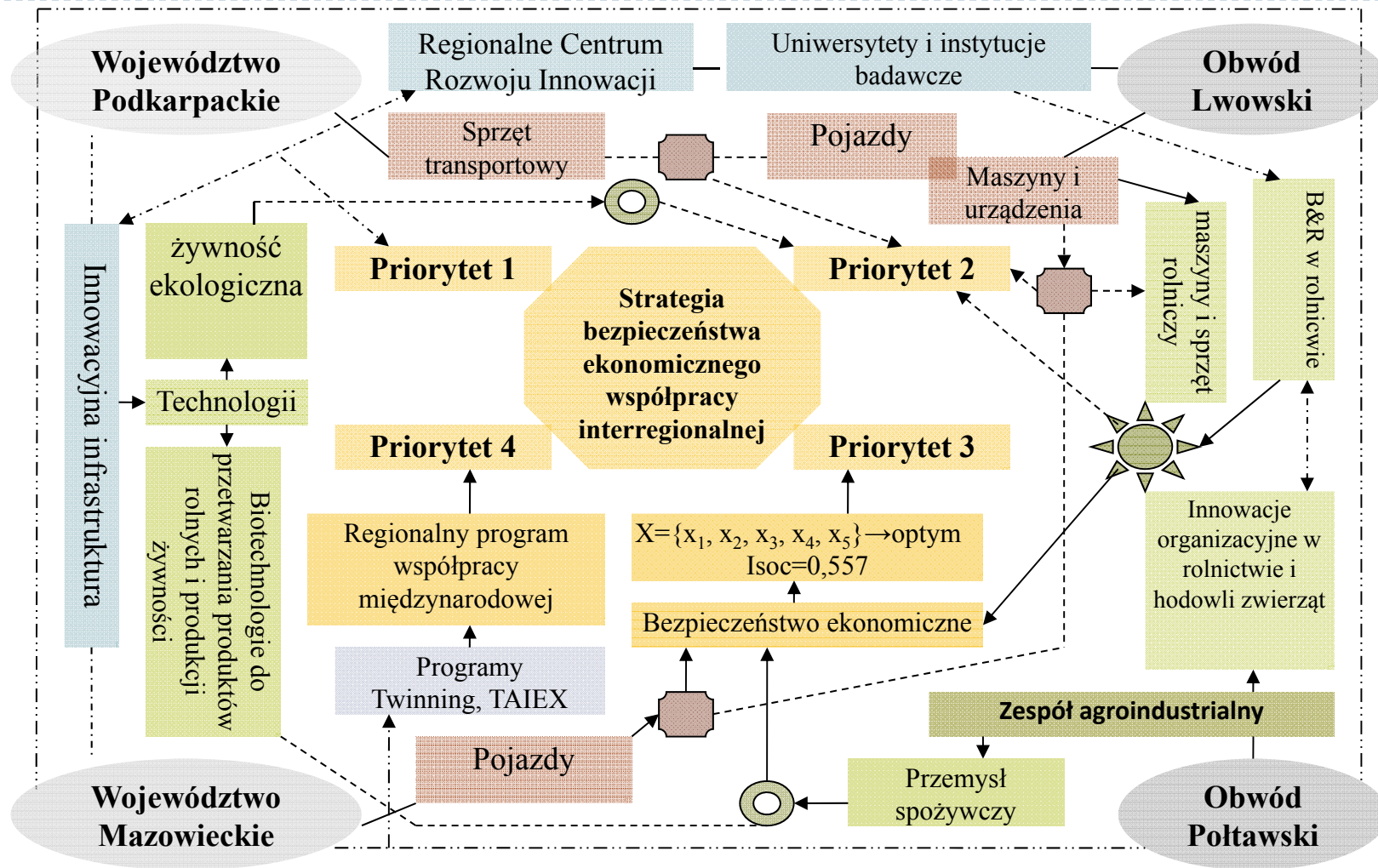
Grupowanie regionów Ukrainy według wskaźników rozwoju rolnictwa

Nr	Regiony skupienia	Charakterystyczne cechy rolnictwa
I	Dniepropietrowski, Kirowogradski Podstawa bezpieczeństwa wyniki prac B&R	<ul style="list-style-type: none"> ▪ zgodność wskaźnika produkcji rolniczej (% do poprzedniego roku) z kryteriami bezpieczeństwa (powyżej 100%); ▪ wydajność produkcji zwierzęcej na 100 hektarów użytków rolnych jest niższa niż średnia krajowa (232 tys. UAH / 100 ha); – ▪ największa liczba wykonanych prac badawczo-rozwojowych dotyczących tworzenia nowych odmian roślin i ras zwierząt (odpowiednio 140 i 1777); ▪ najwyższa aktywność patentowa dotycząca odmian roślin.
II	Winnicki, Czerkaski, Połtawski, Tarnopolski, Chmielnicki, Kijowski Podstawa bezpieczeństwa – inwestycje	<ul style="list-style-type: none"> ▪ wysoki poziom inwestycji w środki trwałe rolnictwa w stosunku do PRB (od 3,9% do 5,3% powyżej średniej (3,6%)); ▪ najwyższy wśród regionów poziom wydajności produkcji roślinnej (od 626 do 776,7 tys. UAH/100 ha); ▪ tempo wzrostu wydajności pracy jest niższe od tempa wzrostu płac w rolnictwie, co nie zgodne z kryteriami bezpieczeństwa; ▪ niższa niż średnia (93) aktywność naukowa: liczba wykonanych prac badawczo-rozwojowych dotyczących tworzenia nowych odmian roślin i ras zwierząt 8-22 .
III	Wołyński, Zakarpacki, Iwano-Frankowski Podstawa bezpieczeństwa – mechanizacja	<ul style="list-style-type: none"> ▪ rentowność działalności operacyjnej przedsiębiorstw rolnych jest 1,5 razy mniejsza średniej (37%); ▪ wydajność produkcji roślinnej i zwierzęcej jest wysoka i przekracza średnie wartości dla kraju; ▪ najwyższy poziom mechanizacji (liczba ciągników na 10000 ha użytków rolnych prawie dwukrotnie większa (103-139) od średniej (77) w kraju; ▪ aktywność prac B&R jest bardzo niska: prace nad stworzeniem nowych odmian roślin i ras zwierząt 4 - 6 badań; ▪ stosunek tempa wzrostu wydajności pracy do tempa wzrostu płac w rolnictwie nie spełnia kryteriów bezpieczeństwa i jest mniejszy niż 1.

Grupowanie regionów Ukrainy według wskaźników rozwoju rolnictwa

Nr	Regiony skupienia	Charakterystyczne cechy rolnictwa
IV	<p>Doniecki, Zaporoski, Ługański, Mikołajowski, Odeski, Sumski, Charkowski, Chersonski, Czernihowski</p> <p>Podstawa bezpieczeństwa – inwestycji oraz B&R</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ wydajność produkcji zwierzęcej na 100 hektarów użytków rolnych jest prawie o 2-4 razy niższa niż średnia krajowa i 5 razy niższa niż wydajność produkcji roślinnej; ▪ wyższa niż średnia (37,8%) dla kraju wartość wskaźnika rentowności operacyjnej przedsiębiorstw rolniczych (od 37,4% do 61,3%); ▪ przeważnie wyższy niż średni (3,6%) poziom inwestycji w środki trwałe rolnictwa w stosunku do PRB (od 4% do 7,3%) ▪ prace badawczo-rozwojowe nad stworzeniem nowych odmian roślin i ras zwierząt są przeprowadzane w małych ilościach w każdym regionie, liderami w grupie są obwody Charkowski i Chersonski (odpowiednio 53 i 41 badań), lider w uzyskiwaniu patentów - Odeski (107 patentów).
V	<p>Żytomierski, Lwowski, Czerniowicki, Rówieński</p> <p>Podstawa bezpieczeństwa – potencjał ludzki</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ średni poziom wydajności uprawy roślin (od min 493,6 tys. UAH/100 ha w obw. Żytomierskim do max 594 tys. UAH/100 ha w obw. Czerniowickim); ▪ niższa niż średnia dla kraju wartość wskaźnika rentowności operacyjnej przedsiębiorstw rolniczych (33,5% w obw. Żytomierskim i 11,8% w obw. Lwowskim, odpowiednio, najwyższe i najniższe w grupie); ▪ tempo wzrostu wydajności pracy jest wyższe od tempa wzrostu płac w rolnictwie (spełnia kryteria bezpieczeństwa); ▪ niska aktywność B&R o niskim poziomie opatentowania.

Kierunki interregionalnej współpracy obwodów Ukrainy z województwami Polski

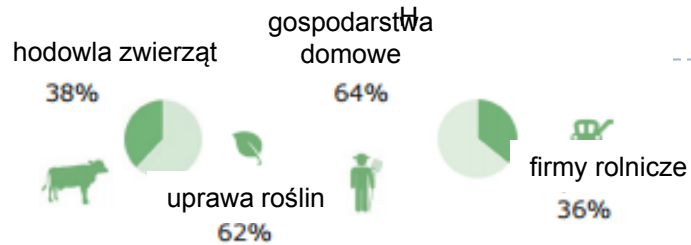

Symbole

Obwód Lwowski

Produkcja rolnicza w cenach 2010 roku 9,3 Mrd UA ↑ 2,6%

Produkcja rolnicza w stosunku do poprzedniego roku, %

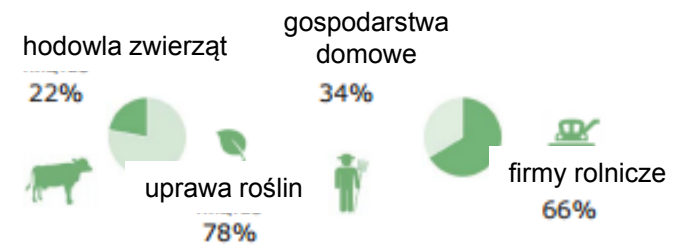

позиція за обсягом сільськогосподарської продукції – 16

Obwód Połtawski

Produkcja rolnicza w cenach 2010 roku 17,2 Mrd UAH ↑ 3,3%

Produkcja rolnicza w stosunku do poprzedniego roku, %

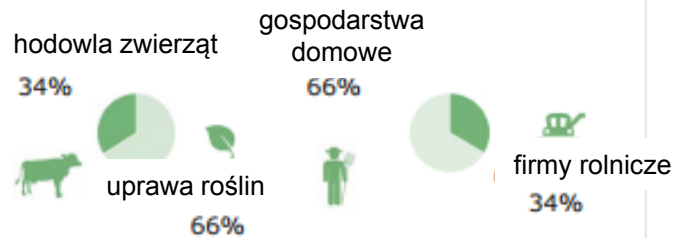
позиція за обсягом сільськогосподарської продукції – 2

Potencjał rozwoju współpracy interregionalnej w rolnictwie

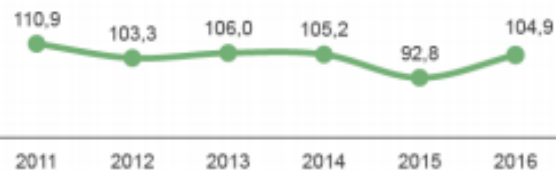

Obwód Rówieński

Produkcja rolnicza w cenach 2010 roku 6,7 Mrd UAH ↑ 4,9%

Produkcja rolnicza w stosunku do poprzedniego roku, %

позиція за обсягом сільськогосподарської продукції – 19

Źródło:

http://database.ukrcensus.gov.ua/dw_regions/pdf/

Indykatory ekonomicznego bezpieczeństwa sektora rolnego obwodu Lwowskiego

Rok	Wskaźnik produkcji rolniczej w stosunku do poprzedniego roku , %	Rentowność działalności operacyjnej przedsiębiorst w rolniczych, %	Stosunek inwestycji kapitałowych w rolnictwie do PRB, %	Stosunek tempa wzrostu wydajności pracy do tempa wzrostu płac w rolnictwie, razy	Produkcja rolnicza na 1 mieszkańca (ceny stałe 2010 r), UAH	Produkcja roślinna na 100 hektarów użytków rolnych, tys.UAH	Produkcja zwierzęca na 100 hektarów użytków rolnych, tys.UAH
Faktyczne wartości indyktorów							
2010	95,7	17,4	0,71	1	2894	475,2	345,7
2011	114	21,4	0,8	1	3304	504,1	338,9
2012	104,2	2,2	0,6	0,96	3445	501	346,6
2013	100,7	26,5	0,68	1,06	3470	560,9	362,9
2014	105,5	28,5	0,65	0,99	3664	540,3	356,8
2015	97,1	11,8	0,7	0,64	3559	571,3	350,7
2016	102,6	20,3	1,23	1,2	3652	558,9	337,9
Wartości normatywne wskaźników	141,1	66,3	8,7	1,22	13355	776,7	558,3
	Odeski (2013 r.)	Kirowogradski (2016 r.)	Kirowogradski (2016 r.)	Żytomierski (2016 r.)	Winnicki (2016 r.)	Winnicki (2016 r.)	Iwano-Frank. (2016)

Ekonomiczne bezpieczeństwo sektora rolnego obwodu Lwowskiego

Rok	Wskaźnik produkcji rolniczej w stosunku do poprzedniego roku	Rentowność działalności operacyjnej Przedsiębiorstw rolniczych	Stosunek inwestycji kapitałowych w rolnictwie do PRB	Stosunek tempa wzrostu wydajności pracy do tempa wzrostu płac w rolnictwie	Produkcja rolnicza na 1 mieszkańca	Produkcja roślinna na 100 hektarów użytków rolnych	Produkcja zwierzęca na 100 hektarów użytków rolnych	Integralny wskaźnik
	Normalizowane wartości indykatorów							
2010	0,678	0,262	0,082	0,820	0,217	0,612	0,619	0,440
2011	0,808	0,323	0,092	0,820	0,247	0,649	0,607	0,469
2012	0,738	0,033	0,069	0,787	0,258	0,645	0,621	0,425
2013	0,714	0,400	0,078	0,869	0,260	0,722	0,650	0,494
2014	0,748	0,430	0,075	0,811	0,274	0,696	0,639	0,490
2015	0,688	0,178	0,080	0,525	0,266	0,736	0,628	0,433
2016	0,727	0,306	0,141	0,984	0,273	0,720	0,605	0,499
Współczynnik wagowy	0,090	0,117	0,184	0,093	0,152	0,165	0,198	-

Indykatory ekonomicznego bezpieczeństwa sektora rolnego obwodu Połtawskiego

Rok	Wskaźnik produkcji rolniczej w stosunku do poprzedniego roku , %	Rentowność działalności operacyjnej przedsiębiorst w rolniczych, %	Stosunek inwestycji kapitałowych w rolnictwie do PRB, %	Stosunek tempa wzrostu wydajności pracy do tempa wzrostu płac w rolnictwie, razy	Produkcja rolnicza na 1 mieszkańca (ceny stałe 2010 r), UAH	Produkcja roślinna na 100 hektarów użytków rolnych, tys.UAH	Produkcja zwierzęca na 100 hektarów użytków rolnych, tys.UAH
Faktyczne wartości indyktorów							
2010	89,5	30	1,9	1	7364	427,6	156,6
2011	135,7	27,6	2,4	1,05	10066	633,8	162,6
2012	89,8	16,1	2,8	0,76	9100	531,8	184,6
2013	119,6	19,4	3,2	1,2	10952	632,7	202,8
2014	96,9	36,5	2,6	0,84	10677	700,4	206,4
2015	107,3	65,1	2,1	0,97	11538	728,7	203,2
2016	103,3	37,8	3,7	0,94	12012	715,9	204,6
Wartości normatywne wskaźników	89,5	30	1,9	1	7364	427,6	156,6
	Odeski (2013 r.)	Kirowogradski (2016 r.)	Kirowogradski (2016 r.)	Żytomierski (2016 r.)	Winnicki (2016 r.)	Winnicki (2016 r.)	Iwano-Frank. (2016)

Ekonomiczne bezpieczeństwo sektora rolnego obwodu Połtawskiego

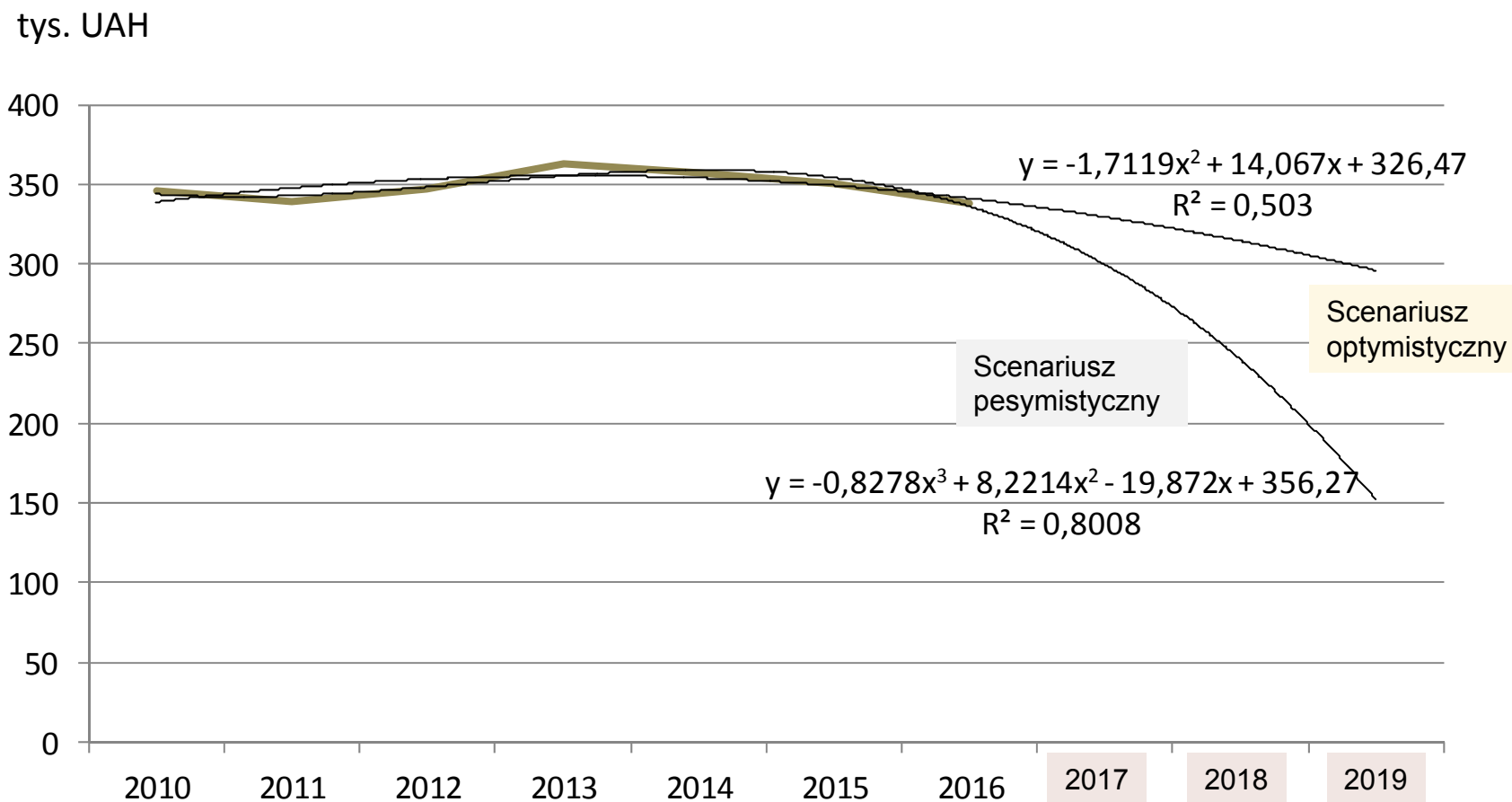
Rok	Wskaźnik produkcji rolniczej w stosunku do poprzedniego roku	Rentowność działalności operacyjnej Przedsiębiorstw rolniczych	Stosunek inwestycji kapitałowych w rolnictwie do PRB	Stosunek tempa wzrostu wydajności pracy do tempa wzrostu płac w rolnictwie	Produkcja rolnicza na 1 mieszkańca	Produkcja roślinna na 100 hektarów użytków rolnych	Produkcja zwierzęca na 100 hektarów użytków rolnych	Integralny wskaźnik
	Normalizowane wartości indykatorów							
2010	0,634	0,452	0,218	0,820	0,551	0,551	0,280	0,481
2011	0,962	0,416	0,276	0,861	0,754	0,816	0,291	0,605
2012	0,636	0,243	0,322	0,623	0,681	0,685	0,331	0,507
2013	0,848	0,293	0,368	0,984	0,820	0,815	0,363	0,629
2014	0,687	0,551	0,299	0,689	0,799	0,902	0,370	0,626
2015	0,760	0,982	0,241	0,795	0,864	0,938	0,364	0,709
2016	0,732	0,570	0,425	0,770	0,899	0,922	0,366	0,677
Współczynnik wagowy	0,078	0,128	0,118	0,102	0,189	0,193	0,192	-

Współczynniki wrażliwości integralnego wskaźnika ekonomicznego bezpieczeństwa rolnictwa na zmianę indykatów

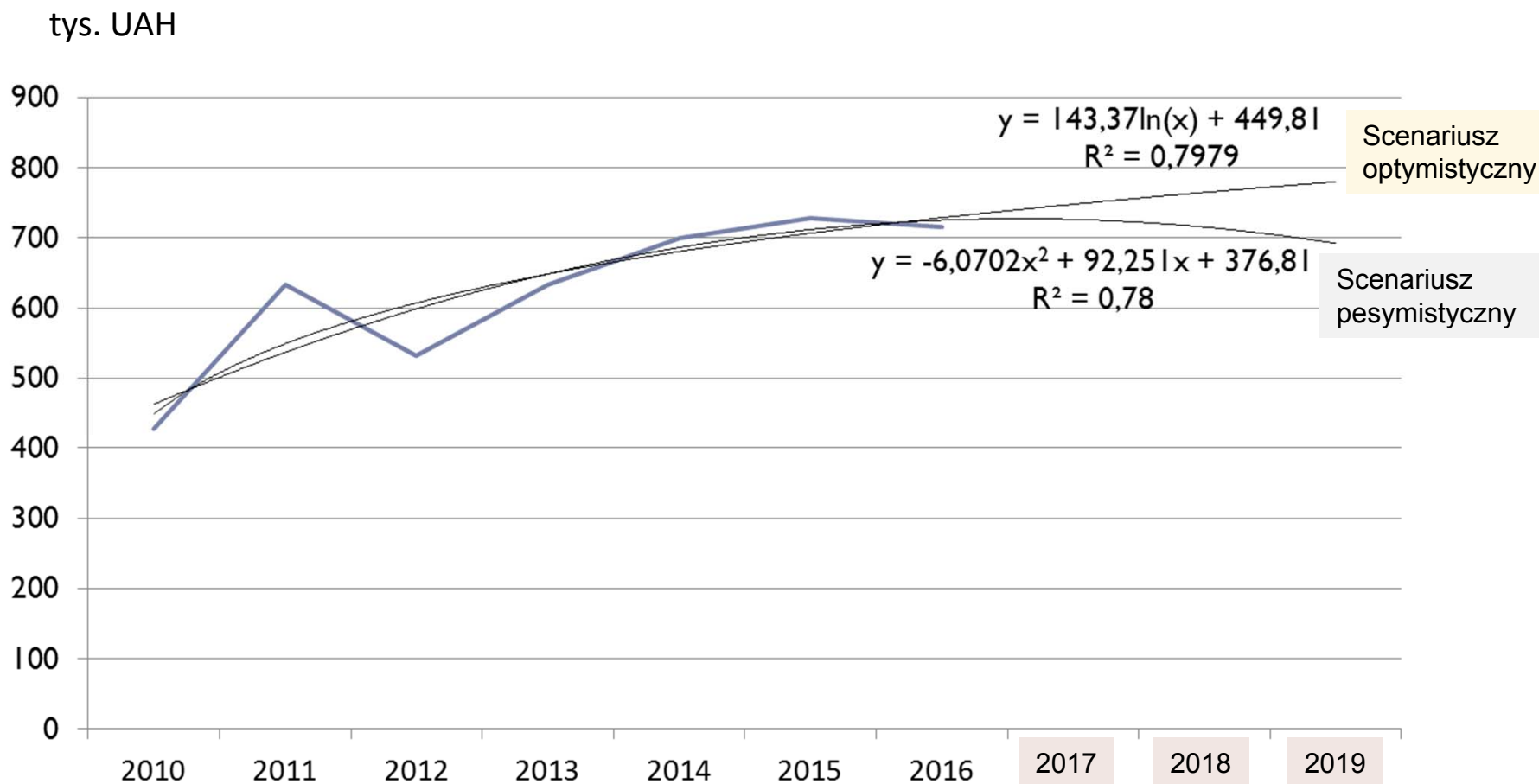
Indykat bezpieczeństwa	Współczynnik wrażliwości	
	Obwód Lwowski	Obwód Połtawski
Wskaźnik produkcji rolniczej w stosunku do poprzedniego roku , %	0,131	0,084
Rentowność działalności operacyjnej przedsiębiorstw rolniczych, %	0,072	0,108
Stosunek inwestycji kapitałowych w rolnictwie do PKB, %	0,052	0,074
Stosunek tempa wzrostu wydajności pracy do tempa wzrostu płac w rolnictwie, razy	0,183	0,116
Produkcja rolnicza na 1 mieszkańca (ceny stałe 2010 r), UAH	0,084	0,025
Produkcja roślinna na 100 hektarów użytków rolnych, tys.UAH	0,238	0,262
Produkcja zwierzęca na 100 hektarów użytków rolnych, tys.UAH	0,240	0,104

Źródło: opracowanie własne

Prognoza zmiany wskaźnika “Produkcja zwierzęca na 100 hektarów użytków rolnych” w obwodzie Lwowskim

Prognoza zmiany wskaźnika “Produkcja roślinna na 100 hektarów użytków rolnych” w obwodzie Połtawskim

Narzędzia poprawy ekonomicznego bezpieczeństwa rolnictwa w modelu współpracy interregionalnej Ukrainy z krajami UE

Strategiczne priorytety współpracy interregionalnej	Narzędzia poprawy ekonomicznego bezpieczeństwa rolnictwa
<p>Priorytet 1. Rozwój naturalnych przewag konkurencyjności jako podstawa ekonomicznego bezpieczeństwa regionów</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ aktywizacja prac B&R oraz działań innowacyjnych w rolnictwie; ▪ rozwój infrastruktury produkcji rolnej; ▪ stworzenie potencjału adaptacyjnego współpracy interregionalnej w oparciu o poprawę jakości produktów rolnych.
<p>Priorytet 2. Przeciwdziałanie zagrożeniom dla bezpieczeństwa ekonomicznego współpracy interregionalnej</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ wdrażanie naukochłonnych projektów interregionalnych w rolnictwie; ▪ pogłębienie współpracy branżowej i międzybranżowej obszarów wiejskich; ▪ kształtowanie konkurencyjnego potencjału współpracy interregionalnej w oparciu o pogłębienie integracji międzyregionalnej na Ukrainie.
<p>Priorytet 3. Optymalizacja współpracy interregionalnej w zgodności z kryteriami bezpieczeństwa ekonomicznego</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ realizacja interesów obszarów wiejskich jako osiągnięcie optymalnego poziomu bezpieczeństwa socjalnego; ▪ zapewnienie optymalnych wartości kluczowych indykatorów bezpieczeństwa żywnościowego oraz bezpieczeństwa handlu zagranicznego.
<p>Priorytet 4. Zapewnienie konkurencyjności instytucjonalnej regionów</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ optymalizacja działalności organów państwowych i samorządu terytorialnego; ▪ ulepszenie istniejących oraz rozwój nowych form partnerstwa publiczno-prywatnego w celu wsparcia uczestnictwa obszarów wiejskich w projektach interregionalnych.

Dziękuję za uwagę!